



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15480/2023
14.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Мирјане Андријашевић и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници по тужби тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Предраг М. Ђуровић, адвокат у ..., против тужених ББ из села ... Град ... и ВВ из села ... Град ..., чији је пуномоћник Горан Цветковић, адвокат у ..., ради заштите од узнемиравања права својине, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3903/2022 од 07.12.2002. године, у седници већа одржаној 14.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3903/2022 од 07.12.2002. године.

УСВАЈА СЕ ревизија, **УКИДАЈУ СЕ** пресуда Гж 3903/2022 од 07.12.2022. године Апелационог суда у Нишу и пресуда 8П 364/22 од 14.07.2022. године Основног суда у Лесковцу и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Лесковцу је донео пресуду 8П 364/22 дана 14.07.2022. године, којом је у првом ставу изреке одбио тужбени захтев којим тужиља тражи да се утврди да су тужени ББ и ВВ сметали тужиљу у мирном коришћењу непокретности катастарске парцеле број .. КО ..., на тај начин што су у више наврата, повремено, без њене сагласности и уз њено изричито противљење, без преке потребе узнемиравали и пролазили кроз њену парцелу кп.бр. .. КО ..., број листа непокретности ..., те да се туженима забрани да убудуће сметају тужиљу у мирном поседу исте непокретности, као неоснован и у другом ставу изреке обавезао тужиљу да туженима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 279.700,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж 3903/2022 од 07.12.2022. године, одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Основног суда у Лесковцу 8П 364/22

од 14.07.2022. године, у првом ставу изреке и преиначио решење о трошковима поступка садржано у другом ставу изреке исте пресуде тако што је обавезао тужиљу да туженима на име трошкова поступка исплати износ од 93.200,00 динара, те обавезао тужене да тужиљи на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде је благовремену посебну ревизију изјавила тужилја, коју пресуду побија због погрешне примене материјалног права, са разлога потребе за разматрање правних питања у интересу равноправности грађана и уједначавања судске праксе.

Врховни суд је испитао разлоге посебне ревизије по одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 10/23), којим је предвиђено да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија) те одлучио да дозволи одлучивање о посебној ревизији, због потребе за уједначавањем судске праксе у оцени испуњености услова за стицање стварне службености одржајем. Са изнетог је одлучено као у првом ставу изреке по одредби из члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана, јер је побијана пресуда донета на темељу непотпуно утврђеног чињеничног стања, што је резултат погрешне примене материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, на темељу ког је донета побијана пресуда, катастарске парцеле .. и .., обе у КО ..., граниче се, а раније су представљале јединствену парцелу правног претходника туженог ББ. Након деобе, правни претходници туженог ББ и сам тужени су у периоду од 40 година уназад користили југозападни део катастарске парцеле број .. ради одласка до катастарске парцеле .., тако што су њиме пролазили пешице, ручним колицима, по потреби и запрежним колима, а касније и путничким возилом и трактором. Парцела број .. је власништво трећег лица, непарничара, ГГ, а парцела број .. је власништво тужилје. На катастарској парцели број .. постоји око 70 кошница са пчелама, од којих један број припада ГГ, а већ број туженом ВВ. О кошницама бригу води тужени ВВ. Тужени ББ обилази имање свог брата, ГГ. Проблем око права на коришћење парцеле тужилје број .. појавио се када је тужилја купила парцелу 2019. године, а ради приступа катастарској парцели број .. . У поступку који се водио по тужби ГГ и туженог ВВ у предмету П 8173/19 суд је донео решење 08.07.2020. године, којим је утврдио да је овде тужилја сметала ГГ и овде туженог ВВ у државини права стварне службености проласка југозападним делом кп.бр. .. КО ..., као послужног добра, ради доласка до кп. бр. .. као повласног добра. На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд закључио да нису испуњени услови за заштиту права својине тужилје у смислу одредби члана 42. Закона о основама својинскоправних односа, те одбио тужбени захтев. Првостепени суд налази да је брат туженог, ГГ, као власник

повласног добра, катастарске парцеле бр. .. одржајем стекао право службености пролаза преко парцеле тужиље број .. и то много раније него што је тужиља постала власник те парцеле, јер су парцелу скоро 40 година за пролаз користили и деда туженог ББ, потом отац и затим ГГ у чије име и за чији рачун тужени сада истом трасом пролазе ради одласка на парцелу са кошницама. Стога се пролазак тужених преко парцеле тужиље ради доласка до парцеле број .. не може сматрати неоснованим узнемиравањем тужиље у остваривању права својине на парцели .., нити се туженима може забранити коришћење службености пролаза. Другостепени суд сматра правилном одлуку првостепеног суда, налазећи да је првостепени суд правилно решио као претходно правно питање постојање стварне службености проласка парцелом тужиље. У ревизији тужиља оспорава правилност закључака нижестепених судова о испуњености услова за стицања стварне службености пролаза њеном парцелом у корист власника парцеле број .., овде непарничара ГГ.

Врховни суд налази да се из утврђеног чињеничног стања за сада не може сматрати правилним закључак нижестепених судова о постојању стварне службености пролаза парцелом тужиље у корист власника суседне парцеле, број .., које би искључило могућност заштите права својине тужиље на парцели број .. забраном туженима да убудуће сметају тужиљу у мирном поседу њене непокретности проласком преко парцеле. За закључак нижестепених судова о постојању такве стварне службености Врховни суд налази да је преурађен, јер нису расправљене све потребне чињенице.

Одредбом члана 42. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, ако треће лице неосновано узнемирава власника на други начин, а не одузимањем ствари, власник може тужбом захтевати да то узнемиравање престане. Да ли се поступање тужених може сматрати неоснованим узнемиравањем, зависи и од питања постојања стварне службености са истом садржином. Одредбом члана 49. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, стварна службеност је право власника једне непокретности (повласно добро) да за потребе те непокретности врши одређене радње на непокретности врши одређене радње на непокретности другог власника (послужно добро), што је у конкретном случају прелазак преко парцеле тужиље, али се према одреби члана 50. став 1. истог закона може вршити на начин којим се најмање оптерећује послужно добро. стварна службеност се може засновати и одржајем (члан 51.). Одржајем се стварна службеност стиче када је власник повласног добра фактички оствариоавоа службеност за време од 20 година, а власник послужног добра се томе није противио (члан 54.).

Из до сада утврђеног чињеничног стања произлази да су парцеле број .. и број .. биле једна, јединствена парцела. Коришћење југозападног дела садашње парцеле .. од стране тадашњих власника тада јединствене парцеле не може се сматрати остваривањем права службености пролаза преко садашње парцеле тужиље. Није утврђено када је настала парцела тужиље број .. . Не може се сматрати да је питање постојања службености, као стечене одржајем, расправљено између тужиље и власника парцеле број .., као евентуално повласног добра, у поступку који је вођен због сметања државине, на шта правилно указује тужиља. Ово с тога што се у том поступку није расправљало о праву на државину стварне службености. Правилност закључка нижестепених судова о постојању стварне службености пролаза преко парцеле тужиље стечене одржајем од стране власника парцеле .. као повласног добра у овој парници, доведена је у питање и разлосима ревизије којима

се указује да је тужиља још 07.11.2019. године поднела тужбу у овој парници ради заштите права својине од узнемиравања од стране тужених. То све доводи у питање трајање државине стварне службености на коју се тужени позивају.

Да би се расправиле битне чињенице од којих зависи да ли постоји право стварне службености које се остварује на парцели тужиље на начин који би био од значаја за основаност тужбеног захтева, укинуте се другостепена и првостепена пресуда и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење на основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић